

Mire érdemes figyelni Iránnal kapcsolatban?

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Csicsmann László

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

Borítókép forrás: [bbc.com](#)

Csicsmann László, vezető kutató, MKI

MIRE ÉRDEMES FIGYELNI IRÁNNAL KAPCSOLATBAN?

Az elmúlt hetekben minden eddiginél közelebb került egy amerikai beavatkozás lehetősége Iránban. Washington figyelme azonban az elmúlt hetekben fokozatosan a tüntetésekről a nukleáris programra helyeződött át. Mind az amerikai, mind az iráni oldal továbbra is igen éles, gyakran kettős retorikát használ a másikkal szemben.¹ Miközben Trump a múlt héten nyíltan arról beszélt, hogy egy esetleges rezsimváltás „a lehető legjobb dolog, ami történhet”, Ali Khamenei legfőbb vezető pedig úgy fogalmazott, hogy az Egyesült Államok már 1979 óta a rezsim bukását szeretné elérni, azonban „ezt most sem fogja tudni megtenni”. Jelen elemzésnek az a célja, hogy háttérrel biztosítson annak megértéséhez, hogy mire kell figyelni Iránnal kapcsolatban az elkövetkező napokban. A felmerülő kérdéseket az öt alábbi téma köré érdemes csoportosítani:

- Milyen célokat szolgál az amerikai haderőösszevonás a Perzsa-öböl térségében?
- Mennyiben befolyásolja az amerikai Irán-politikát Izrael?
- Hogyan alakulnak a nukleáris tárgyalások Genfben?
- Segítségére siet-e Oroszország és/vagy Kína Iránnak egy amerikai katonai beavatkozás esetén?
- Hogyan alakulnak a belső folyamatok jelenleg Iránban?

AMERIKAI KATONAI ERŐ A PERZSA-ÖBÖL TÉRSÉGÉBEN

A múlt héten a USS Abraham Lincoln repülőgéphordozó mellett megérkezett a USS Gerald Ford hadihajó is Omán partjaihoz. A két nukleáris meghajtású repülőgép hordozó 5600 fős légénységgel rendelkezik, és több tucat vadászgép található a fedélzetén.² Az Egyesült Államok összesen 12 hadihajót vezényelt a

1 Maziar Motamedi, „Iran’s Khamenei maintains tough rhetoric with US despite nuclear talks,” *Al Jazeera*, 2026. február 17., <https://www.aljazeera.com/news/2026/2/17/irans-khamenei-maintains-tough-rhetoric-with-us-despite-nuclear-talks>.

2 Mark F. Cancian, Chris H. Park, „U.S. Military in the Middle East: Numbers Behind Trump’s Threats Against Iran,” *Center for Strategic and International Studies*, 2026. február 20., <https://www.csis.org/analysis/us-military-middle-east-numbers-behind-trumps-threats-against-iran>.

Perzsa-öböl térségébe, illetve megerősítette a jelenlétét jordániai és szaúd-arábiai légibázisokon. Washington azonban vitába keveredett a brit kormánnyal az Indiai-óceán területén található Diego Garcia támaszponttal kapcsolatosan, ugyanis Trump szerint annak használata elkerülhetetlen egy Irán elleni támadás esetén. Keir Starmer szerint azonban egy ilyen támadás a nemzetközi jogba ütközne. Washington pedig megkérdőjelezte azt a brit döntést, amely szerint 99 éves használati jog fejében Mauritius kezébe kerülnének a szigetek.³ További fontos szempont, hogy számos arab ország – köztük Szaúd-Arábia és Jordánia is – kizárta, hogy országuk területét használják fel az Irán elleni támadásra. Az elmúlt két esztendőben különösen Jordánia került olyan helyzetbe, hogy az Irán felől Izrael irányába kilőtt rakéták egy jelentős hányadát légterükben megsemmisítették, ugyanis nem szerettek volna belekeveredni egy olyan konfliktusba, ami valójában nem róluk szól.

Az Irán környékén felsorakoztatott amerikai haderő már önmagában lényegesen jelentősebb, mint a Venezuela elleni januári katonai hadművelet során bevetett amerikai csapásmérő eszközök. Mindehhez hozzátartozik Izrael katonai ereje, amely alkalmasint a tavaly júniusi beavatkozáshoz hasonlóan felhasználható. A múlt héten Donald Trump sokadjára fenyegette meg az iráni vezetést egy katonai beavatkozással, ugyanis úgy fogalmazott, hogyha Teherán tíz napon belül nem áll elő egy elfogadható javaslattal, akkor annak súlyos következményei lesznek. Kérdéses azonban, hogy milyen céljai, forgatókönyvei lehetnek egy esetleges amerikai beavatkozásnak? Várhatóan először egy limitált katonai akcióra kerül sor, amelynek egyetlen célja van, hogy a teheráni rezsimet rákényszerítse, hogy beleegyezen az amerikai feltételekbe. Az amerikai vezetés nagy része úgy látja, hogy Irán nem fogja a feltételeiket elfogadni. A katonai beavatkozásnak azonban súlyos regionális eskalációs hatásai lehetnek, amelyek alapvetően nem szolgálják Washington érdekeit sem, és kérdéses, hogy amerikai kontroll alatt tarthatók-e a folyamatok.⁴

3 Nitya Labh, „US military base on Diego Garcia: What is its strategic importance?,” *Chatham House*, 2026. február 19., <https://www.chathamhouse.org/2026/02/us-military-base-diego-garcia-what-its-strategic-importance>.

4 Ali Hashem, „The United States Dangerously Misreading Iran,” *Foreign Policy*, 2026. február 23., <https://foreignpolicy.com/2026/02/23/trump-iran-war-misreading-khamenei-strategy-nuclear/>.

IZRAELI ÉRDEKEK IRÁNNAL KAPCSOLATBAN

A 2025 decemberében kirobbant tüntetések kapcsán Izrael a kivárás politikáját alkalmazta, ugyanis nem látszott, hogy mennyiben rázzák meg a rezsimet a megmozdulások. Ahogy azonban újraindultak az amerikai-iráni nukleáris egyeztetések, az izraeli diplomácia meglehetősen aktívvá vált és feltételeket fogalmazott meg az Egyesült Államok irányába a tárgyalásokkal kapcsolatban. Benjamin Netanjahu ellenzője volt 2015-ben is a nukleáris megállapodásnak, ugyanis Izraelnek az a véleménye, hogy az iszlamista rezsimben nem lehet megbízni, továbbá az aláírt dokumentum csak lelassítja, de nem vet véget a nukleáris programnak, illetve nem rendezi a ballisztikus rakéta programot, valamint Irán regionális szerepét.⁵ Vélhetően ezek a feltételek azok, amelyeket Netanjahu miniszterelnök Trump elnökkel a februári washingtoni látogatása során egyeztetett. Az elmúlt néhány napban az izraeli retorika is jelentősen megváltozott, és valószínűsíthetően közös amerikai-izraeli katonai beavatkozásra kerülhet sor. Mindez az izraeli miniszterelnök pozícióját az áprilisban esedékes választáson megerősítheti. Egy legutóbbi közvéleménykutatás adatai szerint az izraeli lakosság 59 százaléka támogatja a zsidó állam katonai beavatkozását Iránban.⁶

LESZ-E ÚJ NUKLEÁRIS MEGÁLLAPODÁS? A GENFI NUKLEÁRIS TÁRGYALÁSOK

A hétvégén mind az amerikai, mind az iráni fél megerősítette, hogy a héten csütörtökön Genfben a nukleáris tárgyalások harmadik fordulójára kerül sor. A tárgyalásokon iráni részről Aragcsi külügyminiszter és Ali Laridzsáni, a Nemzetbiztonsági Tanács titkára, míg amerikai részről Steve Witkoff különmegbízott és Jared Kushner vesznek részt. Irán a tárgyalási feltételeit Ománon keresztül juttatja el az amerikai félnek. Washingtonnak konkrét elvárásai vannak Teheránnal kapcsolatban: a katonai célú nukleáris program feladása, a hazai urándúsítás jogáról való lemondás, a magasan dúsított uránkészletek nemzetközi ellenőrzés melletti megsemmisítése vagy az országból való elszállítása, a ballisztikus rakéta program korlátozása, és Iránnak a régióban betöltött – az Egyesült Államok által – destabilizálóknak tekintett szerepének megváltoztatása.

5 Danny Citrinowitz, „Israel’s Strategic Consensus on Iran – and Its Risks,” *Stimson Center*, 2026. február 23., <https://www.stimson.org/2026/israels-strategic-consensus-on-iran-and-its-risks/>.

6 Toi Staff és Tal Schneider, „59% of Israelis support joining potential US strikes on Iran, poll finds,” *Times of Israel*, 2026. február 20., <https://www.timesofisrael.com/59-of-israelis-support-joining-potential-us-strikes-on-iran-poll-finds/>.

Az Irán által a közvetítőkön keresztül eljuttatott javaslat szerint a rezsim részben hajlandónak mutatkozik arra, hogy teljesítse az amerikai feltételeket. Teherán elfogadja egy regionális nemzetközi konzorcium létrehozását, amely az országon kívülről szállítaná a civil célú programhoz szükséges alacsony szinten dúsított uránt, az országban meglévő magas szinten dúsított uránt nemzetközi ellenőrzés mellett elszállítanák vagy egy részét helyben megsemmisítenék, de a rezsim elviekben fenntartaná magának az urándúsításhoz való jogot. Irán továbbá beengedné az amerikai vállalatokat az olajszektorba, az olajtermelésben koncessziókat kapnának, amely több szempontból is jelentős felajánlás.⁷ Irán jelenleg az árnyékflotta segítségével főként Kínába exportál olajat, az amerikai vállalatok megjelenése kiszoríthatja Pekinget. Továbbá a 2015-ös Obama által kötött nukleáris megállapodást azért is bírálta Trump, mert az nem biztosított kellő lehetőséget az Egyesült Államok gazdasági érdekeinek kiaknázására, ugyanis elsősorban a fennálló amerikai szankciók következtében főként csak az európai vállalatok léphettek be az iráni piacra. Az iráni vezetés mögött az a megfontolás állhat, hogy az Egyesült Államok gazdasági szerepvállalása hosszú távú garanciát nyújthat azzal kapcsolatban, hogy az egyezmény fennmarad, és egy következő elnök nem dönt az abból való kilépésből.

Kérdéses azonban, hogy ezen feltételek elegendőek-e egy, Trump által elvárt gyors megállapodás aláírására. Iráni részről továbbra is kettős kommunikáció zajlik: míg Aragcsi külügyminiszter és Pezeskián elnök a tárgyalások fontosságáról beszél, addig Ali Khámenei legfőbb vezető keményebb hangvételt üt meg, és az iráni nemzeti szuverenitás szemszögéből nyilatkozik a nukleáris program kapcsán. Iráni részről az is elhangzott, hogy márciusig reális esély van egy ideiglenes megállapodás tető alá hozására, ugyanis egy átfogó dokumentum megtárgyalásához további időre van szükség.⁸ Az iráni tárgyalási technikát azonban Washingtonban jelenleg időhúzásnak látják, és ez kiválthatja akár a csütörtöki tárgyalások után a korlátozott katonai beavatkozást. Az Irán elleni esetleges amerikai támadás Trump saját táborát is megosztja, ugyanakkor a felsorakoztatott haderő jelentős költségei a korlátozott katonai beavatkozás irányába hatnak egy sikertelen tárgyalás esetén.

⁷ „Iran ready to offer concessions in return for US sanctions relief – Reuters,” *Iran International*, 2026. február 22., <https://www.iranintl.com/en/202602226758>.

⁸ „Senior Iranian Official: New Talks with US Planned in Early March, Interim Deal Possible,” *Asharq Al Awsat*, 2026. február 22., <https://english.aawsat.com/world/5243468-senior-iranian-official-new-talks-us-plan-ned-early-march-interim-deal-possible>.

OROSZORSZÁG, KÍNA ÉS AZ IRÁNI NUKLEÁRIS KÉRDÉS

Rendszeresen felmerül a kérdés, hogy egy esetleges amerikai támadás eredményeként Oroszország és Kína milyen segítséget nyújtana Iránnak. Ahogy 2025 júniusában a 12 napos háború során láthattuk, egyik ország sem biztosított nyílt katonai támogatást, Iránnak magát kellett megvédenie, helyzetét a stratégiai magányosság fogalma írja le a leginkább. Irán ugyanakkor 2024-ben tagja lett a Sanghaji Együttműködési Szervezetnek és 2025-ben a BRICS-nek, amely elsősorban a szankciók kikerülésére szolgált. Kína 2021-ben 25 évre szóló átfogó stratégiai megállapodást kötött Iránnal, amely összetettségű Teheránnak a keleti irányba történő nyitásával. Az Övezet és Út Kezdeményezés keretében Irán ugyan rendszeres infrastrukturális fejlesztésekhez jutott, ugyanakkor az elmúlt években Kína inkább a Középső Folyosót preferálta. Irán jelenleg tárgyalásokat folytat Kínával, hogy hajó elleni rakétákat vásároljon, amely jelentős mértékben megnövelné Teherán stratégiai képességeit.⁹

Oroszország a tavaly júniusi háború óta jelentős mennyiségű védelmi eszközért értékesített Iránnak, illetve a múlt héten az éves szokásos közös hadgyakorlatra is sor került, amelyet Washington provokációként érzékelt.¹⁰ A fegyverek értékesítésén túlmenően azonban Moszkva sem érdekelt abban, hogy egy újabb katonai konfliktusnak legyen részese, így Iránnak magát kell megvédenie. Oroszország és Irán Mind Kína, mind Oroszország élesen elítéli az Irán elleni esetleges katonai akciót, azonban érdemben diplomáciailag sem képesek meggátolni azt.

ÚJABB TŰNTETÉSEK IRÁNBAN

Miután múlt hét szombaton újraindult az egyetemi oktatás Iránban, vasárnap a diákság máris összecsapott a hatóságokkal, számos halálos áldozatot eredményezve. A vasárnapi megmozdulások a síita iszlámban hagyományos 40 napos gyászmemorálisokkal fonódtak össze. Ezen utcai zavargások vasárnap óta tartanak, és azóta egyre kiterjedtebbek, több egyetemre áttértek. A rezsim, mint ismeretes, január eleje óta zárva tartotta az egyetemeket az extrém hideg időjárási körülményekre hivatkozva. Az egyetemi diákság változatlanul az 1979

⁹ Gavin Finch, Parisa Hafezi, John Irish, „'Complete Game-changer': Iran close to buying supersonic anti-ship missiles from China,” *Times of Israel*, 2026. február 24., <https://www.timesofisrael.com/complete-game-changer-iran-close-to-buying-supersonic-anti%E2%80%91ship-missiles-from-china/>.

¹⁰ „Iran agreed secret shoulder-fired missile deal with Russia, FT reports,” *Reuters*, 2026. február 22., <https://www.reuters.com/world/middle-east/iran-agreed-secret-shoulder-fired-missile-deal-with-russia-ft-reports-2026-02-22/>.

előtti „oroszlán és nap” zászlót használja jelképként, valamint a „halál az ajatollahra” jelszót használja.¹¹

A Z-generációs tüntetők, miközben bírálják a 47 éve fennálló rezsimet, nem kínálnak egy igazi politikai alternatívát. A tüntetések, habár kemény összecsapásokba torkoltak, a halálos áldozatok számát 5000 és 40000 fő közé teszik. Arezsim jelenleg az elnyomás alapján próbál legitimációt építeni, amely hosszú ideig azért sem tartható fenn, mert nem képes a közszolgáltatások biztosítására. Egy esetleges nukleáris megállapodás és a szankciók feloldása jelentős könnyebbséget hozhatnak, azonban veszélyesek is, ha az iszlamista rezsim gyengeségét mutatják. Az elsősorban a diaszpórában működő ellenzék fragmentált, és nem igazán látható egy olyan személy sem, aki a rezsim esetleges összeomlása-kor átvehetné az országban a hatalmat.¹²

A nemzetközi tárgyalások során láthatóan Aragcsi külügyminiszter és Ali Láridzsáni főtárgyaló személye politikailag felértékelődött, Pezeskián elnök pedig politikailag marginalizálódott. Az utóbbi abban is megnyilvánul, hogy az elnök közelében található reformer politikusokat letartóztatták. Az iszlám köztársaság továbbra is egy egzisztenciális fenyegetés állapotában van, a következő hetek a potenciális amerikai beavatkozás árnyékában sorsfordítók lehetnek. Ezzel együtt az iszlamista rezsim összeomlása a közeljövőben nem várható; a beavatkozás jellegétől függően annak lassú eroziója, átalakulása prognosztizálható.

11 Maryam Sinaiee, „Iran’s campuses turn into battlegrounds again forty days after massacre,” *Iran International*, 2026. február 24., <https://www.iranintl.com/en/202602246533>.

12 Sanam Vakil, Alex Vatanka, „Iran’s Divided Opposition,” *Foreign Affairs*, 2026. február 13., <https://www.foreignaffairs.com/iran/irans-divided-opposition>.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**